Keresztelőmedence

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	6535
Alkotó:	Sovánka, István (1858 - 1944)
Gyár / műhely:	Schreiber üveggyár (Zayugróc)
Készítés ideje:	1896
Készítés helye:	Zayugróc (Uhrovec, Szlovákia)
Anyag:	réteges üveg; réz; rubinüveg; színtelen üveg
Technika:	csiszolt; formába fúvott; savmaratott; szabadon fúvott
Méretek:	magasság: 145 cm szájátmérő: 37 cm talpátmérő: 45 cm

Sovánka István az 1896-ban megrendezett millenniumi kiállításon mutatta be többrétegű, maratással megmunkált üvegből készült keresztelőmedencéjét, mellyel fényes sikert aratott.

Wartha Vince egy egykorú írásában így méltatta Sovánka művét: "Feltűnést keletett az a gyönyörű keresztelőmedence, melyet Sovánka, a zay-ugróczi üveggyár festőműtermének vezetője készített. Rubinvörös üveggel borított színtelen üvegből készült az, oly módon, hogy a művész a rubinvörös borító réteget folysavval kezelte, hol egészen eltávolította, hol részben vastagabb vagy vékonyabb átlátszó rétegben meghagyta. Az ily módon létrejött rajz valóban gyönyörű hatást hozott létre." (Wartha Vince: *Az üvegipar*. In: Az iparművészet 1896-ban. Millenniumi emlékkönyv. Budapest 1897, 189-194:190.)

A medence testét széles talpról induló, többszörösen tagolt baluszter-nyél tartja. A test félköríves mezőiben négy újszövetségi jelenetet láthatunk az evangéliumi szöveghely pontos megjelölésével. Az első Jézus születése (*Lucas II.12*), a következő Krisztus keresztelése (*Matheus III.17*), a harmadik mezőben a 12 éves Jézust láthatjuk a templomban (*Lucas II.47*), végül az a jelenet következik, amikor Krisztus megáldja a kisgyermekeket (*Marcus X.13*).

A sokalakos kompozíciók közé helyezett háromkaréjos medalionokban a négy evangélista tónusokban gazdag ábrázolásai kaptak helyet szokásos attribútumaikkal. A medence fedelén hasonló háromkaréjos medalionokban, körben a 12 apostol jelenik meg. A keresztelő medence felépítményének kompozícióját egy rozettákkal díszített gömbtagon nyugvó kereszt zárja le.

A medence testén körbefutó felirat (*A Magyar Nemzeti Múzeumnak, a Millenniumi Kiállítás alkalmából ajánlja Göpfert Miksa üveggyáros, Zay-Ugróczról, készítette Sovánka István.*) nemcsak a művész nevét örökíti meg, hanem a készítés helyét és idejét, az ünnepi alkalmat, mely létrehívta, továbbá az adományozás nemes gesztusát is. E jeles darab, melynek megvalósítását méltán tekinthetjük technikai bravúrnak, nemcsak a hazai üvegművészet magas színvonalát képviseli, hanem egyúttal dokumentálja azt a felfokozott várakozást is, mellyel a magyarság a millenniumi ünnepségek elé tekintett.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 111. (Kálosi Ildikó)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 28.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - üveg 25.
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 322. (Varga Vera)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum